

Sportief in de buurt!

De schoolsportvereniging: nulmeting onder kinderen, ouders, trainers en leerkrachten

Nanne Boonstra
Ron van Wonderen
M.m.v. Niels Hermens

Oktober 2008





Inhoud

1	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	5
2	Inleiding	13
	De schoolsportverenigingen in Rotterdam	13
	Proeftuin NOC*NSF	14
	Introductie nulmeting schoolsportverenigingen	15
	Nulmeting onder kinderen	16
	Nulmeting onder ouders	17
	Nulmeting onder leerkrachten	17
	Nulmeting onder trainers	18
3	Resultaten kinderen	19
	Bekendheid met de schoolsportvereniging	19
	Proeftrainingen	20
	Lidmaatschap schoolsportvereniging	20
	Betrokkenheid bij de reguliere sportvereniging	22
	Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind	22
	Sportgedrag buiten de schoolsportvereniging	23
	Wat kan de schoolsportvereniging leuker maken?	23
4	Resultaten ouders	25
	Redenen waarom kind lid is geworden van schoolsportvereniging	25
	Communicatie met schoolsportvereniging	26
	Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind	26
	Betrokkenheid van de ouders bij de schoolsport-vereniging	27
	Sportgedrag van het kind buiten de schoolsport-vereniging	28
	Contacten tussen ouders	29

5	Resultaten leerkrachten	31
	Informatie over schoolsportvereniging	31
	Redenen waarom kinderen lid worden van een schoolsportvereniging	31
	Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind	32
	Gevolgen van de schoolsportvereniging voor de leefbaarheid in de wijk	33
	Grotere ouderbetrokkenheid	33
6	Resultaten trainers	35
	Wisselwerking met de reguliere sportvereniging	35
	Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind	36
	Betrokkenheid van ouders bij de schoolsportvereniging	37
	Factoren die de trainingen op de schoolsportvereniging beïnvloeden	37



1 *Samenvatting, conclusies en aanbevelingen*

Introductie

Sommige Rotterdamse wijken hebben weinig of geen sportverenigingen. Deze wijken hebben het initiatief genomen tot het opzetten van een *schoolsportvereniging* (SSV). Kinderen hoeven dan geen grote afstanden af te leggen naar een sportvereniging, waardoor ze misschien niet sporten: de verenigingen komen naar de wijk.

Het doel van de schoolsportvereniging is:

Kinderen in de basisschoolleeftijd die wonen en leven in wijken waar vrijwel geen sportverenigingen zijn gesitueerd, de optimale mogelijkheid bieden om in hun directe woon- en leefomgeving in georganiseerd verband structureel te sporten met als ultiem doel het lidmaatschap bij een sportvereniging.

De SSV gaat uit van regulier sporten op school, met de steun van een reguliere sportvereniging. Leerlingen kunnen direct na schooltijd en in de nabijheid van school sporten. Ze krijgen les van clubtrainers, worden lid van de sportvereniging en spelen uiteindelijk mee in de reguliere competitie, terwijl de trainingslocatie in de wijk blijft. Alle trainingen vinden plaats op school, in een gymzaal, op het schoolplein of in de buurt. De aangeboden sporten zijn afhankelijk van de vraag van de leerlingen en het aanbod van sportverenigingen.

Rotterdam Sportsupport heeft van de NOC*NSF proeftuin 'nieuwe sportmogelijkheden' financiering gekregen voor het opzetten van acht schoolsportverenigingen in vier jaar. Na de start in Katendrecht (zie TSS 10, 2006)¹ zijn er inmiddels zes schoolsport-

¹ Boonstra, N & A. Stolk (2006). Scholen stichten sportvereniging in Rotterdam. In: TSS, nr. 10, blz 22 -25.

verenigingen operationeel. De SSV lijkt de oplossing om kinderen structureel te laten sporten in wijken waar sportverenigingen uit het straatbeeld zijn verdwenen (Schiemond, Pendrecht, Katendrecht en Afrikaanderwijk) en in wijken waar kinderen de weg naar de georganiseerde sport niet goed weten te vinden. Dit laatste geldt voor de wijken Beverwaard en Lombardijen. Daar zijn wel sportverenigingen, maar voor de kinderen (en de ouders) is de drempel om lid te worden van de vereniging in de buurt te groot.

Onderzoek naar de schoolsportvereniging

Rotterdam Sportsupport heeft het Verwey-Jonker Instituut gevraagd om over een tijdsbestek van vier jaar onderzoek te doen naar de resultaten van de SSV's (nulmeting in 2008, een één-meting in 2009, een twee-meting in 2010 en een drie-meting in 2011). In het onderzoek toetsen we of de schoolsportvereniging haar doelen haalt. Daarnaast wil het onderzoek bijdragen aan het optimaliseren van de werkwijze bij de verschillende schoolsportverenigingen. We nemen enquêtes af bij kinderen (leerlingen van groep 5 tot en met 8) en leerkrachten van de deelnemende scholen, bij ouders en bij trainers van de schoolsportverenigingen.

In deze rapportage doen we verslag van de resultaten van de nulmeting. Deze is uitgevoerd in de periode februari - augustus 2008. In totaal zijn voor deze nulmeting 730 kinderen, 131 ouders, 65 leerkrachten en 29 trainers bevroegd.

Resultaten kinderen

De overgrote meerderheid van de kinderen kent de SSV op hun school (85%). De SSV's Afrikaanderwijk en Beverwaard zijn iets minder bekend bij de kinderen dan de andere SSV's. De meeste kinderen hebben van de SSV gehoord via een gymleraar of via een juf of meester. Slechts weinig kinderen hebben informatie over de SSV via nieuwsbrieven of internet gekregen.

Bij de SSV's Lombardijen, Pendrecht, Schiemond en Katendrecht heeft de helft tot twee derde van de kinderen deelgenomen aan een proeftraining van een SSV. Bij SSV Afrikaanderwijk en SSV Beverwaard heeft iets minder dan de helft van de kinderen een proeftraining bezocht. Bijna alle kinderen (89%) geven aan de

proeftrainingen leuk of heel leuk te vinden. Voetbal is bij de proeftrainingen verreweg de populairste sport.

Ruim een op de vier kinderen is lid geworden van een SSV.² De grootste percentages kinderen zijn lid geworden op scholen waar de SSV's Schiemond, Katendrecht en Lombardijen actief zijn (35% tot 49%). Op scholen waar SSV Afrikaanderwijk of SSV Beverwaard actief is, is een kleiner percentage kinderen lid geworden van de SSV (achtereenvolgens 14% en 9%). Kinderen die lid zijn van een SSV noemen vaak drie redenen voor het lidmaatschap: 'ik vind het leuk om te sporten', 'sporten is gezond' en 'ik ben goed in sport'. De kinderen die geen lid zijn geworden van een SSV noemen hiervoor als belangrijkste reden 'een gebrek aan tijd'. Andere veel genoemde redenen zijn 'ik zit al op een andere sportvereniging' en 'bij de SSV is het niet mogelijk de sport te beoefenen die ik het leukst vind'. Het lidmaatschap van de SSV is populairder onder de allochtone kinderen dan onder autochtone kinderen. De reden hiervoor kan zijn dat autochtone kinderen vaker lid zijn van een andere sportvereniging dan allochtone kinderen. Zij geven namelijk vaker te kennen dat ze geen lid zijn van de SSV omdat zij al lid zijn van een andere sportvereniging.

Aan kinderen die geen lid zijn van een SSV is gevraagd waarom zij geen lid zijn. De meest genoemde reden is dat zij er geen tijd voor hebben (47%). Dertig procent van de kinderen geeft aan geen lid te zijn van de SSV omdat zij al lid zijn van een andere sportvereniging. Een kwart van de kinderen doet niet mee aan de SSV omdat zij de sport die ze het leukst vinden daar niet kunnen beoefenen. Dit laatste biedt mogelijkheden voor de toekomst. Door het uitbreiden van het sportaanbod zullen meer kinderen lid worden van de SSV. Bovendien geeft 75% van de kinderen die *geen* lid is van de SSV dit in de toekomst wel te willen worden.

De helft van de kinderen die lid zijn van de SSV gaat (wel eens) naar het sportveld of de sporthal van de reguliere sportvereniging voor trainingen. Een kwart van de kinderen komt hier wel eens voor wedstrijden; twaalf procent komt er ook voor andere activiteiten, zoals toernooien. Eveneens twaalf procent komt *nooit* op het

² Waar de definitie 'lid van de schoolsportvereniging' wordt gebruikt, bedoelen we 'lid van de sportvereniging die deelneemt aan het project de Schoolsportvereniging'.

terrein van de sportvereniging. De helft van de kinderen geeft aan dat hun ouders soms komen kijken bij trainingen.

We hebben de kinderen gevraagd wat de SSV hun oplevert. Bijna alle kinderen zeggen dat zij plezier hebben tijdens het sporten (97%), hun best doen tijdens het sporten (96%) en samenwerken met andere kinderen (90%). De overgrote meerderheid van de kinderen (84%) geeft aan dat zij het, door de SSV, leuker vinden om te sporten. Ook noemen de kinderen de invloed die sport kan hebben op hun sociale leven. Twee derde van hen zegt namelijk dat zij, door de SSV, beter samenspelen met andere kinderen. Ruim twee op de vijf kinderen hebben door de SSV meer kinderen in de buurt leren kennen.

We hebben de kinderen ook gevraagd wat de SSV (nog) leuker maakt. Ze noemen 'meer wedstrijdjjes' verreweg het vaakst als suggestie om de SSV leuker te maken (namelijk 54%), gevolgd door meer kinderen en meer spelletjes (beide 25%).

Tot slot is de kinderen gevraagd of ze naast de SSV nog meer doen aan sport. Een op de vijf kinderen antwoordt hierop met een resoluut 'nee', terwijl 44% van de kinderen naast de SSV zelf in de buurt of op straat sport. Van de kinderen die lid zijn van een SSV zegt 28% nog een andere sport te doen.

Een 13-jarige 'topsporter' uit Katendrecht

Steven Zwarts³ zit in de Highschool Voetbalklas van het Thorbecke College in Rotterdam. Een jaar geleden was dit voor de 13-jarige Katendrechtse jongen uit Boeroendi nog ondenkbaar. Ondanks dat zijn moeder hem altijd stimuleerde om te sporten, was hij geen lid van een sportvereniging. Niet dat hij dit niet wilde, maar de wijk Katendrecht kende toen nog geen sportvereniging. Sterker nog, in de gehele deelgemeente Feijenoord was niet één voetbalvereniging te vinden. In de deelgemeente Feijenoord wonen 74.000 mensen van wie 64% allochtoon is. Het alternatief was tot voor kort voetballen op straat. Totdat twee basisscholen in de wijk dit probleem serieus oppakten en het initiatief namen om sportverenigingen 'terug' te krijgen in de wijk. Ze ontwikkelden in het Rotterdamse Sportjaar 2005 met

³ Naam is uit privacyoverwegingen veranderd.

Rotterdam Sportsupport een nieuw type sportvereniging: de schoolsportvereniging. Voor Steven heeft het lidmaatschap aan deze schoolsportvereniging in de wijk gediend als opstapje naar hoger onderwijs. Gelukkig merkte voetbalvereniging Spartaan '20 Stevens talent voor voetballen op. Hij werd geselecteerd voor de B1. Intussen heeft hij nieuwe toekomstplannen. Steven is door de strenge selectie van het Thorbecke College gekomen en maakt nu deel uit van de Highschool Voetbalklas. Zonder lidmaatschap van een sportvereniging was hij nooit toegelaten.

(uit: De kracht van sport in de wijk. Advies van het Sociaal Platform Rotterdam, 2007)

Resultaten ouders

Bijna alle ouders (93%) zijn positief of zeer positief over de SSV. De ouders noemen vooral de volgende redenen waarom hun kind lid is van de SSV: 'sporten is gezond', 'mijn kind vindt het leuk om te sporten' en 'mijn kind vindt het gezellig'.

De ouders ontvangen vooral via de nieuwsbrief en van hun eigen kind informatie over de SSV. Informatie door ouderbijeenkomsten, folders, de schoolkrant en de coördinator van de SSV bereikt de ouders minder. Ouders halen vrijwel nooit (slechts 3%) informatie over de SSV van internet. Ongeveer de helft van de ouders weet dat de SSV ouderbijeenkomsten organiseert. Bij SSV Katendrecht weet echter slechts één op de vier ouders hiervan.

Wat zijn volgens de ouders de effecten van de SSV op hun kind? De ruime meerderheid van de ouders (83%) stelt dat de SSV ervoor zorgt dat hun kind fitter en gezonder is, vaker sport (73%), het leuker vindt om naar school te gaan (69%), het leuker vindt om buiten te spelen (64%) en andere kinderen vaker vraagt om te spelen (62%).

Iets meer dan de helft van de ouders geeft aan dat het deelnemen aan trainingen en wedstrijden tot gevolg heeft dat hun kind minder vaak voor de tv of achter de computer zit of rondhangt op straat en bovendien aardiger is tegen andere kinderen.

Ongeveer de helft van de ouders komt altijd of vaak kijken bij wedstrijden van hun kind; 37% van de ouders bezoekt altijd of vaak de trainingen (31% soms). Een op de drie ouders helpt wel eens mee bij de activiteiten van de schoolsportvereniging. Ouderbijeenkom-

sten bezoeken ze niet vaak. Slechts 29% van de ouders bezoekt deze vaak of altijd. 42% van hen is nooit aanwezig bij een ouderbijeenkomst. Twee derde van de ouders kent de coördinator van de SSV. Wat opvalt is dat dit bij autochtone ouders vaker het geval is dan bij allochtone ouders.

Bijna de helft van de ouders (45%) zegt door de SSV andere ouders te hebben leren kennen. Verder is interessant dat één op de drie door de SSV zelf ook enthousiast is geworden om te gaan sporten.

Resultaten leerkrachten

Bijna alle leerkrachten zijn bekend met de SSV. 85% van hen is hier positief tot zeer positief over. 82% van de leerkrachten stimuleert de kinderen dan ook om lid te worden.

Informatie over de SSV krijgen leerkrachten vooral van collega's (78%). 95% van de leerkrachten is tevreden over de informatieverstrekking over de SSV.

Bij de redenen waarom kinderen lid worden van de SSV leggen leerkrachten de nadruk op plezier. Zij denken dat kinderen voornamelijk lid worden omdat zij het leuk vinden om iets te doen na schooltijd en omdat zij het leuk vinden om te sporten.

De leerkrachten denken in overgrote meerderheid dat de SSV positieve gevolgen heeft voor de kinderen: door de SSV leren kinderen talenten in zichzelf ontdekken (92%), ontwikkelen zij sociale competenties (88%), zijn zij gezonder en fitter (87%), krijgen ze meer gevoel van eigenwaarde (79%), leren zij meer kinderen in de buurt kennen (79%), kunnen ze beter tegen hun verlies (61%) en zich beter aan gedragsregels houden (60%) en vinden ze het leuker om buiten te spelen (53%). Daarnaast denken vrijwel alle leerkrachten (94%) dat het goed voor de wijk is dat de SSV er is.

Resultaten trainers

26 van de 29 ondervraagde trainers is positief tot zeer positief over de SSV. De trainers geven aan dat het bestuur van hun SSV het initiatief steunt, maar ook dat vaak slechts een deel van de leden van de reguliere sportvereniging de SSV kent.

Alle ondervraagde trainers denken dat kinderen door de SSV vaker zijn gaan sporten. Daarnaast denkt de ruime meerderheid van de trainers dat de SSV bijdraagt aan de fitheid van de kinderen én aan hun persoonlijke ontwikkeling. Zij noemen vooral: meer gevoel van eigenwaarde krijgen, talenten in zichzelf ontdekken, sociale competenties leren, zich beter aan gedragsregels houden, agressie beter leren beheersen. Ook denken de meeste trainers dat de kinderen door de SSV meer kinderen in de buurt leren kennen.

Uit de antwoorden van de trainers blijkt dat betrekkelijk weinig ouders aanwezig zijn bij wedstrijden of trainingen van hun kind. De trainers betrekken bovendien zelden of nooit ouders actief bij de trainingen door hun te vragen mee te helpen. Tot slot geeft één op de drie trainers aan dat zowel andere kinderen als ouders trainingen wel eens op een negatieve manier verstoren.

Conclusies en aanbevelingen

In de uitkomsten van deze eerste meting valt ten eerste op dat alle ondervraagde partijen (kinderen, ouders, leerkrachten en trainers) zeer positief zijn over de SSV in het algemeen. Er is veel draagvlak voor de SSV. Trainers en leerkrachten zijn vooral positief omdat zij van mening zijn dat de SSV bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen. Kinderen ontwikkelen volgens hen een gevoel van eigenwaarde, leren met gedragsregels omgaan en ontwikkelen sociale competenties. Ten tweede valt op dat maar liefst een kwart van de onderzochte leerlingen (193 kinderen) lid is geworden van de schoolsportvereniging. Dat bijna 50% van de kinderen na de proeftrainingen uiteindelijk lid is geworden, bewijst dat de SSV voorziet in de behoefte van kinderen om regelmatig dicht bij huis te sporten. Ten derde lijkt het erop dat de schoolsportverenigingen erin slagen om inactieve kinderen actief aan het sporten te krijgen. Bijna de helft van de ouders geeft immers aan dat hun kind *nooit* sport buiten de schoolsportvereniging om. Daarbij komt dat twee op de drie leerlingen het door de schoolsportvereniging leuker vinden om buiten te spelen. Ten vierde draagt het initiatief bij aan de contacten van kinderen in de buurt. Uit de enquête blijkt dat bijna de helft van de leerlingen door de schoolsportvereniging meer kinderen in de buurt heeft leren kennen.

Tot slot vinden vrijwel alle leerkrachten dat de schoolsportvereniging goed is voor de wijk en voorziet in de behoefte om georganiseerd dicht bij huis te kunnen sporten.

Ook liggen er nog kansen. Kinderen geven aan dat zij de schoolsportvereniging nog leuker zouden vinden als er meer wedstrijdjjes zouden zijn. Rotterdam Sportsupport, de schoolsportverenigingen, maar ook trainers kunnen hierop inspelen. Organiseer bijvoorbeeld kampioenschappen tussen de schoolsportverenigingen of kampioenschappen binnen één SSV.

Uit het onderzoek blijkt ook dat het betrekken van ouders bij de verenigingen niet op het netvlies staat van betrokken trainers. Veruit de meerderheid van de trainers vraagt nooit aan ouders om mee te helpen bij de training of de wedstrijd. De ouderbijeenkomsten worden slecht bezocht. Dit is een gemiste kans, vooral omdat ouderbetrokkenheid een expliciet doel is van de schoolsportvereniging. We bevelen aan om in de toekomst specifiek aandacht te besteden aan het werven van ouders bij de SSV, juist omdat de SSV's gevestigd zijn in de meest kwetsbare wijken van Rotterdam. Het stimuleren van vrijwilligerswerk onder ouders in deze wijken vraagt om een gerichte aanpak, maatwerk en kennis van de doelgroep.

Een ander punt van aandacht is de door trainers geconstateerde overlast van 'andere kinderen' tijdens de trainingen in de openbare ruimte (pleinen of veldjes in de buurt). Lesgeven op pleintjes of sportvelden in de wijk brengt nieuwe problemen en uitdagingen met zich mee, die er niet zijn bij sport in de school of in een gymlokaal. Het is een van de doelen van de SSV om de leefbaarheid en de kindvriendelijkheid van de buurt op een positieve manier te beïnvloeden. Het is daarom aan te bevelen om de problemen te ondervangen die ontstaan bij het geven van trainingen in de openbare ruimte. De wijken waar de SSV's actief zijn hebben veelal beperkte sportfaciliteiten, zodat uitwijken naar de openbare ruimte voor trainingen en/of wedstrijden vaak de enige mogelijkheid is. Werk daarom samen met wijkorganisaties (welzijn, corporaties) of betrek buurtbewoners of docenten erbij.

2 *Inleiding*

De schoolsportverenigingen in Rotterdam

Sommige wijken in Rotterdam hebben weinig of geen sportverenigingen. In deze wijken komen sportverenigingen naar de kinderen toe in de vorm van de schoolsportvereniging (SSV). Na een begin in Katendrecht (zie TSS 10, 2006) zijn er nu in verschillende wijken SSV's (zie tabel 2.1). (Voor meer informatie kunt u kijken op www.schoolsportvereniging.nl)

Tabel 2.1 Schoolsportverenigingen en aangesloten scholen

	Schoolsport vereniging	Kernschool	Aangesloten scholen	Sporten
1	Katendrecht	OBS De Schalm en RK de Globetrotter Katendrecht	<i>Er zijn maar 2 scholen in de wijk</i>	karate, tafeltennis, turnen en voetbal
2	Afrikaanderwijk	RK De Globetrotter Afrikaanderwijk	RK De Globe- trotter, Toer- malijn, Nel- son Mandela school, Tweebos, Da Costa	judo, turnen en voetbal
3	Pendrecht	Over de Slinge locatie Sommels- dijkstraat	Over de Slinge locatie Krabbedij- kestraat	atletiek, turnen, voetbal, hockey
4	Schiemond	OBS de Boog	<i>Er is maar 1 school in de wijk</i>	basketbal, turnen, judo, voetbal, volleybal
5	Beverwaard	RK de Regenboog	PC de Regenboog	judo, turnen, tafeltennis, voetbal, volleybal
6	Lombardijen	De Catamaran		handbal, korfbal, turnen, voetbal

De SSV lijkt hét middel te zijn om kinderen structureel te laten sporten in wijken waar sportverenigingen uit het straatbeeld zijn verdwenen, of waar kinderen de weg naar de georganiseerde sport niet weten te vinden. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor de wijken Beverwaard en Lombardijen. In deze wijken zijn wel enkele sportverenigingen, maar voor de kinderen (en de ouders) is de drempel om lid te worden van de vereniging in de buurt te groot. Het idee is als volgt: iedere wijk telt één SSV die (meestal) gevestigd is op de kernschool. Andere scholen in de wijk kunnen zich in een later stadium hierbij aansluiten. De vraag van de leerlingen en het beschikbare aanbod aan sportverenigingen bepalen hoeveel typen sport worden aangeboden en welke dat zijn. De kinderen sporten niet incidenteel, maar worden lid van de reguliere sportvereniging en gaan de reguliere contributie betalen. Het nieuwe is dat alle trainingen plaatsvinden op de school, in een gymlokaal, op het schoolplein of het speelplein in de buurt. Dit maakt de SSV zeer laagdrempelig en toegankelijk.

Investerings van het NOC*NSF zijn het afgelopen jaar heel belangrijk geweest voor het realiseren van de eerste zes school-sportverenigingen. Ook andere partijen in Rotterdam zijn enthousiast. Sport en Recreatie, woningcorporaties (Nieuwe Unie, Woonbron, Com.Wonen) en het stedelijk programma Pact Op Zuid stellen gelden beschikbaar om in de komende jaren nog zeven schoolsportverenigingen op te richten.

Proeftuin NOC*NSF

Rotterdam Sportsupport⁴ heeft van de NOC*NSF proeftuin 'nieuwe sportmogelijkheden' financiering gekregen voor het opzetten van acht SSV's in vier jaar.

Het doel van de schoolsportvereniging is:

Kinderen in de basisschoolleeftijd die wonen en leven in wijken waar vrijwel geen sportverenigingen zijn gesitueerd, de optimale mogelijkheid bieden om in hun directe woon- en leefomgeving in georganiseerd verband structureel te sporten met als ultiem doel het lidmaatschap bij een sportvereniging.

⁴ Voor meer info kijk op www.rotterdamsportsupport.nl

NOC*NSF stelt dat Rotterdam Sportsupport bij de uitvoering van de SSV rekening moet houden met de door het NOC*NSF gestelde organisatorische doelen, inhoudelijke doelen en randeffecten. De organisatorische doelen gaan onder andere over het opzetten van in totaal acht SSV's in vier jaar. De deelnemende verenigingen moeten in de SSV's steeds zelfstandiger gaan functioneren, waardoor deze zich na vier jaar zelf staande kunnen houden. De inhoudelijke doelen houden in dat elke schoolsportvereniging minimaal vier takken van sport moet aanbieden. Daarnaast stelt NOC*NSF als eis dat er per tak van sport gemiddeld 25 kinderen meedoen met de proeftrainingen. Na de proeftrainingen dient minstens veertig procent van de deelnemende kinderen (die nog geen lid waren van een sportvereniging) lid te zijn van de betreffende SSV. Een andere ambitie is het opzetten van een talentencentrum. Kinderen die bovengemiddeld presteren in een bepaalde tak van sport kunnen hier extra trainingen en opleiding volgen in het kader van talentherkenning en -ontwikkeling. Ook is er de ambitie om een competitie te starten tussen schoolsportverenigingen in takken van sport die geen reguliere competitie kennen. NOC*NSF noemt als randeffecten het overdragen van normen en waarden aan de kinderen, een bijdrage van de SSV aan de leefbaarheid in de wijk en een grotere ouderbetrokkenheid.

De woningcorporaties Woonbron, Com*Wonen en de Nieuwe Unie hebben ook doelen geformuleerd. Deze overlappen met die van NOC*NSF. Rotterdam Sportsupport wil verantwoording afleggen over de hierboven genoemde doelen en effecten. Als onderdeel hiervan is het Verwey-Jonker Instituut gevraagd om over een tijdsbestek van vier jaar vier metingen te verrichten bij kinderen, ouders, leerkrachten en trainers (nulmeting in 2008, een één-meting in 2009, een twee-meting 2010 en een drie-meting in 2011).

Introductie nulmeting schoolsportverenigingen

In februari 2008 hebben we de nulmeting uitgevoerd voor de SSV's Katendrecht, Beverwaard, Afrikaanderwijk, Schiemond en Pendrecht en in juli 2008 die voor SSV Lombardijen. De volgende indicatoren zijn in de nulmeting gemeten: het aantal kinderen dat deelnam aan de proeftrainingen, het aantal kinderen dat lid werd van een SSV en de redenen waarom kinderen wel of niet lid worden

van een SSV. Ook de effecten van de SSV op plezier, gedrag, sociale competenties, de fitheid van de kinderen en de ouderbetrokkenheid bij het sporten zijn in de nulmeting opgenomen. Later meten we deze indicatoren opnieuw. Met deze gegevens kunnen we beoordelen of bijvoorbeeld in de tussentijdse periode meer kinderen lid zijn geworden van een SSV en welke veranderingen het sporten teweegbrengt bij de kinderen.

In iedere wijk waarin een SSV actief is, vulden kinderen uit de groepen 5 tot en met 8 van de betrokken basisscholen een vragenlijst in. Ook leerkrachten van de basisscholen en trainers bij de schoolsportverenigingen vulden vragenlijsten in. Meertalige enquêteurs hebben tot slot ouders van kinderen die lid zijn van een SSV telefonisch geïnterviewd.

Nulmeting onder kinderen

In de verschillende wijken zijn bij 730 kinderen uit de groepen 5 tot en met 8 enquêtes afgenomen. Dit is gedaan op de volgende basisscholen: RK De Globetrotter en Toermalijn (Afrikaanderwijk), OBS De Schalm en RK De Globetrotter (Katendrecht), RK De Regenboog (Beverwaard), twee locaties van OBS Over de Slinge (Pendrecht), OBS De Boog (Schiemond) en OBS De Catamaran (Lombardijen).

In de enquête komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Hoe zijn kinderen in contact gekomen met de SSV?
- Hoe hebben kinderen de proeftrainingen ervaren en welke sporten hebben zij gedaan?
- Hoeveel kinderen zijn lid geworden van een SSV en wat zijn de redenen om wel of niet lid te worden?
- Wat is het sportgedrag van kinderen buiten de SSV?
- Hoe vaak gaan kinderen naar de locatie van de sportvereniging?
- Welke gevolgen ervaren kinderen van het sporten bij de SSV?
- Wat kan de SSV leuker maken?

Het aandeel meisjes en jongens is gelijk verdeeld. Acht procent van hen is acht jaar oud, 21% negen jaar, 24% tien jaar, 25% elf jaar, 18% twaalf jaar en 4% dertien jaar oud. Van 16% van de kinderen is de vader in Nederland geboren. De overige vaders zijn geboren in Marokko (18%), Suriname (17%), Turkije (13%), Nederlandse Antillen

(12%), Kaapverdische Eilanden (12%) en China (3%). Van 17% van de kinderen is de vader geboren in een ander dan de genoemde landen. Tussen de verschillende wijken zien we verschillen in het geboorteland van de vader. In Beverwaard is bijvoorbeeld 37% van de vaders geboren in Nederland, terwijl dit in alle andere wijken 15% of lager is. Verder valt op dat in de verschillende wijken (vrijwel) geen vaders zijn geboren in China, behalve in Katendrecht, waar 12% van de vaders afkomstig is uit China. Ten slotte is het opmerkelijk dat in Afrikaanderwijk een groot deel van de vaders (33%) afkomstig is uit Turkije en in Beverwaard een groot deel van de vaders (33%) geboren is in Suriname.

Nulmeting onder ouders

Bij ouders van kinderen die lid zijn van een SSV zijn telefonisch enquêtes afgenomen. Als meerdere kinderen van de ondervraagde ouder lid zijn van een SSV hebben de antwoorden betrekking op het oudste kind in het gezin. De enquête bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Redenen (volgens ouders) waarom hun kind lid is geworden van een SSV.
- De mening van ouders over de SSV.
- Effecten van de SSV (volgens de ouders) op het kind.
- Sportgedrag van het kind buiten de SSV.
- Betrokkenheid van de ouders bij de SSV.

In totaal zijn bij 131 ouders enquêtes afgenomen. Bij de school-sportverenigingen in Afrikanerwijk (2) en Beverwaard (7) zijn minder ouders ondervraagd dan bij de overige school-sportverenigingen. Bij SSV Katendrecht zijn 33 ouders ondervraagd, bij SSV Pendrecht 31, bij SSV Schiemond 18 en bij SSV Lombardijen 30. Van tien van de ondervraagde ouders is niet bekend bij welke SSV hun kind sport.

Nulmeting onder leerkrachten

Op basisscholen waar een SSV van start is gegaan, zijn leerkrachten ondervraagd over de SSV. Dit is gedaan in de vorm van een enquête waarin de volgende onderwerpen aan bod komen:

- De mening van de leerkrachten over de SSV.
- Vinden de leerkrachten dat ze voldoende worden geïnformeerd over de SSV.
- Stimuleren leerkrachten kinderen om lid te worden van een SSV.
- Redenen (volgens leerkrachten) waarom kinderen lid worden van een SSV.
- Effecten van de SSV (volgens leerkrachten) op het kind.
- De effecten van de SSV op de leefbaarheid in de wijk.

In totaal zijn 65 leerkrachten ondervraagd. Twaalf van hen geven les op een basisschool in de wijk Afrikaanderwijk, zeven in Katendrecht, zestien in Beverwaard, zestien in Pendrecht, drie in Schiemond en elf in Lombardijen.

Nulmeting onder trainers

Ook bij trainers die bij de schoolsportverenigingen training geven zijn enquêtes afgenomen. De vragen gaan over de volgende onderwerpen:

- De mening van de trainers over de SSV.
- De organisatie van de SSV.
- Communicatie met de coördinator.
- Ondersteuning vanuit de sportvereniging.
- Effecten van de SSV (volgens trainers) op het kind.
- Betrokkenheid en inzet van ouders bij de SSV.
- Factoren die trainingen beïnvloeden.

Bij de zes verschillende schoolsportverenigingen zijn 29 trainers ondervraagd. Van de responderende trainers geven er vier training bij SSV Afrikaanderwijk, vijf bij SSV Beverwaard, twee bij SSV Katendrecht, zes bij SSV Pendrecht, drie bij SSV Schiemond en negen bij SSV Lombardijen.

3 *Resultaten kinderen*

Bekendheid met de schoolsportvereniging

Veel kinderen (85%) kennen de SSV op hun school. Op scholen waar SSV Afrikaanderwijk of SSV Beverwaard actief zijn weten minder kinderen van het bestaan van de SSV dan op scholen waar de andere schoolsportverenigingen actief zijn (Zie tabel 1).

Tabel 1 Percentage kinderen dat bekend is met de schoolsport-vereniging op hun school

SSV Katendrecht	95%
SSV Pendrecht	93%
SSV Schiemond	93%
SSV Lombardijen	96%
SSV Afrikaanderwijk	67%
SSV Beverwaard	70%
Totaal	85%

De kinderen hebben vooral van leerkrachten gehoord van het bestaan van de SSV. Twee derde van de kinderen hoorde dit van de gymjuf of -meester. Eenzelfde deel van de kinderen heeft van de SSV gehoord via een andere leerkracht. Verder blijkt internet voor de responderende kinderen vaak geen informatiebron te zijn (zie tabel 2). Het is mogelijk dat de scholen waar de SSV minder bekend is de leerlingen hierover op een andere manier inlichten dan scholen waar de SSV wel bekend is. Dit blijkt echter niet het geval te zijn. De wijze waarop kinderen van de SSV horen verschilt nauwelijks per school.

Tabel 2 Hoe heb je van de schoolsportvereniging gehoord?

Via de gymjuf of -meester	63%
Via de meester of juf	60%
Via nieuwsbrieven of schoolkranten	16%
Via een vriend of vriendin	14%
Via de website van de school	7%
Via de website van de SSV	5%

Proeftrainingen

In totaal heeft 54% van de kinderen deelgenomen aan een proeftraining. Kinderen die op een school zitten waar SSV Afrikaanderwijk of SSV Beverwaard actief is, hebben iets minder vaak deelgenomen aan een proeftraining. Dit kan komen doordat deze twee schoolsportverenigingen minder bekend zijn bij de kinderen dan bij de andere schoolsportverenigingen.

De helft van de kinderen heeft meegedaan met een proeftraining van een voetbalvereniging. Ongeveer tien procent van de kinderen neemt deel aan proeftrainingen van andere sporten, waaronder volleybal, basketbal, turnen en judo. Het overgrote deel van de kinderen (89%) geeft aan dat zij de proeftraining leuk tot heel erg leuk vonden.

Lidmaatschap schoolsportvereniging

Van de responderende kinderen is 27% lid geworden van een van de schoolsportverenigingen. Op scholen waar SSV Afrikaanderwijk (14%) of SSV Beverwaard (9%) actief zijn, is een kleiner deel van de kinderen lid geworden van de SSV. Eerder is naar voren gekomen dat deze schoolsportverenigingen iets minder bekend zijn bij de kinderen en dat minder kinderen hier proeftrainingen hebben gedaan dan in de andere wijken. Het is aannemelijk dat het relatief lage percentage kinderen dat lid is geworden hiermee in verband staat. Ten slotte is gebleken dat een groter deel van de allochtone kinderen (29%) lid is geworden van een SSV dan van de autochtone kinderen (17%).

In tabel 3 is te zien dat meer dan de helft van de kinderen lid is van de SSV omdat zij het leuk vinden om te sporten. Twee andere veel voorkomende motieven om lid te worden zijn: 'sporten is gezond', en 'ik ben goed in sport'.

Tabel 3 *Waarom zit je op de schoolsportvereniging?*

Ik vind het leuk om te sporten	56%
Sporten is gezond	52%
Ik ben goed in sport	46%
Ik vind het gezellig	38%
Mijn vrienden zitten erop	29%
De sportvereniging is dichtbij	16%
Ik moet van mijn ouders	3%

Aan kinderen die geen lid zijn van een SSV is gevraagd waarom zij geen lid zijn. De meest genoemde reden is dat zij er geen tijd voor hebben (47%). Dertig procent van de kinderen geeft aan geen lid te zijn van de SSV omdat zij al lid zijn van een andere sportvereniging. Een kwart van de kinderen doet niet mee aan de SSV omdat zij de sport die ze het leukst vinden daar niet kunnen beoefenen. Ouders zijn niet vaak een belemmering voor het meedoen met de SSV. Autochtone kinderen (39%) geven dit vaker als reden dan allochtone kinderen (28%).

Tabel 4 *Waarom doe je niet mee met de SSV?*

Ik heb er geen tijd voor	47%
Ik zit al op een andere sportvereniging	30%
De sport die ik het leukst vind, kan ik niet bij SSV doen	25%
Mag niet van mijn ouders	11%
Mijn ouders vinden het te duur	6%
Mijn vrienden doen ook niet aan sport	3%
Ik heb problemen met mijn gezondheid	2%
Ik houd niet van sport	2%
Ik kan/mag niet door mijn geloof	0%

Betrokkenheid bij de reguliere sportvereniging

De SSV organiseert de trainingen in of dicht bij de school. We vroegen de kinderen of zij de 'hoofdlocatie' van de sportvereniging wel eens bezoeken. Veel kinderen bezoeken inderdaad wel eens het sportveld of de sporthal van de sportvereniging voor een training (52%) of een wedstrijd (25%). Daarnaast komt twaalf procent van de kinderen wel eens op de locatie van de sportvereniging voor feestjes of andere activiteiten. Twaalf procent van de kinderen die sporten bij de SSV gaat nooit naar de sporthal of het sportveld van de vereniging.

Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind

We legden aan kinderen die lid zijn van een SSV een aantal stellingen voor over de gevolgen die zij ervaren van hun lidmaatschap. Bijna alle kinderen geven aan dat zij plezier hebben tijdens het sporten (97%), hun best doen tijdens het sporten (96%) en samenwerken met andere kinderen (90%). De overgrote meerderheid van de kinderen (84%) geeft aan dat zij het door de SSV leuker vinden om te sporten. Deelname aan sportieve activiteiten kan een bijdrage leveren aan het sociale leven van kinderen. Uit de antwoorden op enkele stellingen blijkt dat dit ook geldt voor kinderen die sporten bij een SSV. 43% van de kinderen die hier lid van zijn geeft namelijk aan dat zij door het sporten bij deze vereniging meer andere kinderen hebben leren kennen. Daarnaast geeft 63% van hen aan dat zij door de SSV beter zijn gaan samenspelen met andere kinderen (zie tabel 5).

Tabel 5 Percentage dat 'waar' antwoordde op genoemde stellingen

Ik heb plezier tijdens het sporten	97%
Ik doe mijn best als ik sport	96%
Tijdens de training werk ik samen met andere kinderen	90%
Door de SSV vind ik het leuker om te sporten	84%
De kinderen met wie ik sport zijn mijn vrienden/vriendinnen	82%
Door de SSV vind ik het leuker om buiten te spelen	67%
Door de SSV speel ik beter samen met andere kinderen	63%
Door de SSV heb ik meer kinderen uit de buurt leren kennen	43%

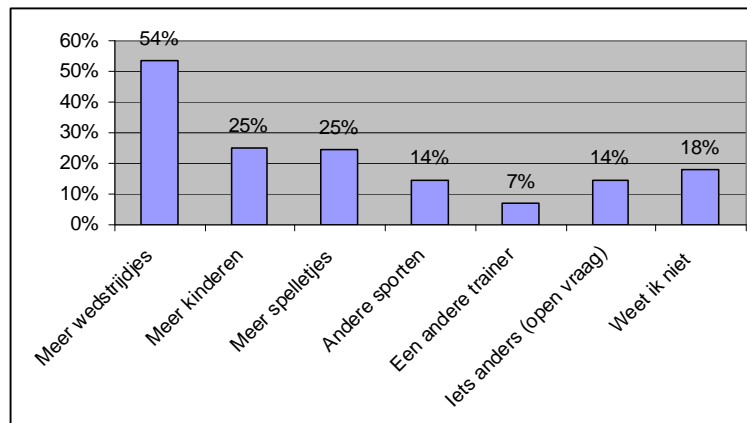
Sportgedrag buiten de schoolsportvereniging

Een gevolg van sporten bij een SSV kan zijn dat kinderen ook daarbuiten meer gaan sporten. Het zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat kinderen die elkaar hebben leren kennen via de SSV met elkaar afspreken om te gaan voetballen bij hen in de buurt. Uit de nulmeting komt naar voren dat 44% van de kinderen, naast sporten bij de SSV, ook sport in de buurt of op straat. 28% van de kinderen zit naast de SSV ook op andere sporten en 22% sport alleen bij de SSV.

Wat kan de schoolsportvereniging leuker maken?

De kinderen noemen 'meer wedstrijdjes' verreweg het vaakst als suggestie om de SSV leuker te maken. In figuur 1 is te zien hoe vaak responderende kinderen de verschillende antwoordmogelijkheden op deze vraag hebben genoemd.

Figuur 1 Wat kan de schoolsportvereniging nog leuker maken?





4 *Resultaten ouders*

Voor het succes van de SSV is het belangrijk dat ouders hier positief tegenover staan. Ouders die positief zijn over de SSV zullen hun kinderen eerder stimuleren en ondersteunen om lid te worden. Daarnaast kunnen zij een rol spelen in het motiveren van andere ouders en zodoende ook andere kinderen de kans geven lid te worden. Uit de nulmeting blijkt dat 93% van de ouders van kinderen die lid zijn van een SSV positief tot zeer positief is over dit initiatief.

Redenen waarom het kind lid is geworden van een schoolsportvereniging

Ouders noemen vaker dan kinderen het gezondheidsaspect van sport als reden waarom hun kind lid is geworden van een SSV (61% ten opzichte van 52%). Ouders en kinderen noemen ongeveer even vaak dat het leuk is om te sporten. Ouders geven echter minder vaak aan dat hun kind lid is geworden omdat hij/zij goed is in sport dan het kind zelf (15% ten opzichte van 46%, zie tabel 6).

Tabel 6 Wat zijn voor u de drie belangrijkste redenen dat uw kind lid is van de schoolsportvereniging?

Sporten is gezond	61%
Mijn kind vindt het leuk om te sporten	53%
Mijn kind vindt het gezellig	53%
Leuk om iets te doen na schooltijd	21%
De sportvereniging is dichtbij	18%
Mijn kind is goed in sport	15%
Zijn/haar vrienden zitten er ook op	8%
Mijn kind wil topsporter worden	6%
Mijn kind wil wedstrijden spelen	5%
Anders	28%

Communicatie met schoolsportvereniging

Omdat kinderen die lid zijn van een SSV tussen de zes en twaalf jaar oud zijn, is het van belang dat ook de ouders van de kinderen weten wat er gaande is bij de vereniging waar hun kind sport. De belangrijkste informatiebronnen voor de ouders zijn de nieuwsbrief van de SSV en communicatie met het eigen kind. Zeventig procent van de ouders haalt informatie over de SSV uit de nieuwsbrief en 59% krijgt informatie van het eigen kind.

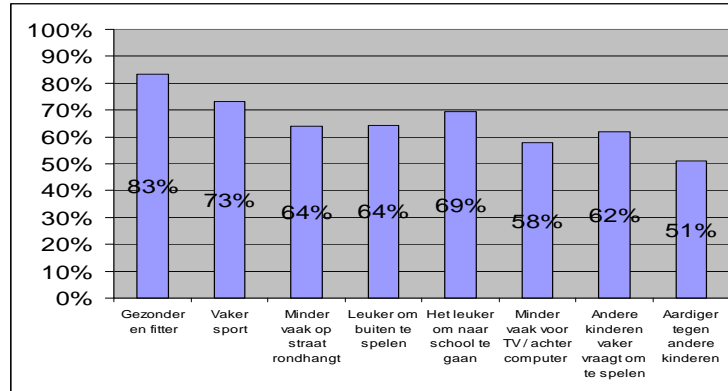
Schoolsportverenigingen organiseren ouderbijeenkomsten; 21% van de ouders geeft aan via ouderbijeenkomsten geïnformeerd te worden over de SSV. Het valt op dat bij SSV Lombardijen een relatief hoog percentage van de ouders informatie krijgt uit deze ouderbijeenkomsten. Bij vrijwel alle SSV's is ongeveer de helft van de ouders op de hoogte van het bestaan van de ouderbijeenkomsten. Bij SSV Katendrecht is dit echter een stuk lager (één op de vier ouders is hiervan op de hoogte).

Tot slot is het belangrijk te melden dat weinig ouders via internet informatie inwinnen over de SSV. Slechts drie procent van de ouders doet dit via de website van de school van hun kind en een procent via de website van de SSV.

Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind

Wat zijn volgens de ouders de effecten van de SSV voor hun kind? In figuur 2 is te zien dat 83% van de ouders vindt dat hun kind gezonder en fitter is geworden door te sporten bij de SSV. Daarnaast geeft 73% van de ouders aan dat hun kind vaker sport sinds hij of zij lid is. Ouders geven ook aan dat hun kinderen andere (passievere) bezigheden vervangen door sport. Zo zegt 64% van de ouders dat hun kind minder op straat rondhangt. 58% van de ouders meldt dat hun kind minder vaak achter de computer of voor de tv zit sinds hij of zij lid is van de SSV. Uit de enquêtes die zijn afgenomen bij de kinderen, kwam al naar voren dat de SSV kan bijdragen aan het sociale leven van kinderen. De ouders bevestigen dit. De meeste ouders (62%) geven aan dat hun kinderen, doordat zij lid zijn van de SSV, andere kinderen vaker vragen om te spelen (zie figuur 2).

Figuur 2 De schoolsportvereniging zorgt ervoor dat mijn kind:



Tot slot vinden ouders dat hun kinderen het door de SSV leuker vinden om naar school te gaan (69%), het leuker vinden om buiten te spelen (64%) en bovendien aardiger zijn tegen andere kinderen (51%).

Betrokkenheid van de ouders bij de schoolsportvereniging

Een belangrijk neven-doel van de SSV is het vergroten van de ouderbetrokkenheid bij de schoolsportverenigingen en deelnemende sportverenigingen. Daarnaast is de verwachting dat als ouders van een kind betrokken zijn bij de SSV de kans groter is dat hun kind lid blijft. Ten eerste stimuleren betrokken ouders hun kind om lid te blijven. Ten tweede voelt een kind zich prettig als zijn ouders in de buurt zijn. En wanneer een kind zich ergens prettig voelt, zal hij er waarschijnlijk vaker naartoe gaan. De betrokkenheid van ouders bij de SSV is gemeten door te vragen hoe vaak ouders komen kijken bij trainingen en wedstrijden van hun kind. Ook hebben we gevraagd of ouders helpen bij de SSV en of zij de ouderbijeenkomsten bezoeken.

Ongeveer de helft van de ouders komt altijd of vaak kijken bij wedstrijden van hun kind; 37% van de ouders bezoekt altijd of vaak de trainingen (31% soms). Hierin is nauwelijks verschil tussen de verschillende schoolsportverenigingen. Eén op de drie ouders helpt soms of vaak mee bij de trainingen of wedstrijden van de school-

sportvereniging. Zestig procent van de ouders helpt nooit mee bij trainingen of wedstrijden. Ook wat de inzet van de ouders betreft is er weinig verschil tussen de SSV's. De ouderbijeenkomsten van de schoolsportverenigingen worden niet vaak bezocht. Slechts 29% van de ouders bezoekt deze vaak of altijd. 42% van de ouders is nooit aanwezig bij een ouderbijeenkomst. Bij SSV Pendrecht worden de ouderbijeenkomsten frequenter bezocht dan in de overige wijken.

Twee derde van de ouders kent de coördinator van de SSV. Wat opvalt is dat dit bij autochtone ouders vaker het geval is dan bij allochtone ouders (78% tegenover 58%). Een mogelijke oorzaak hiervan is dat meer coördinatoren van autochtone afkomst zijn. Dit kan een taalbarrière opleveren in de communicatie. In het bijwonen van de trainingen of wedstrijden van hun kind en het helpen bij de trainingen zien we geen verschil tussen beide groepen ouders.

Sportgedrag van het kind buiten de schoolsportvereniging

Bijna de helft (46%) van de ouders geeft aan dat hun kind nooit sport buiten de SSV om. Daarentegen zegt 31% dat hun kind naast het sporten bij de SSV ook zelf in de buurt of op straat sport; 23% van de kinderen is naast de SSV ook nog lid van een andere sportvereniging. Dit komt niet geheel overeen met de antwoorden die de kinderen zelf op deze vraag gaven. Zij gaven bijvoorbeeld vaker aan in de buurt of op straat te sporten dan de ouders. In tabel 7 is het verschil in de antwoorden te zien. Onze interpretatie van dit verschil is dat ouders en kinderen iets anders verstaan onder 'sporten in de buurt', waarbij de kinderen bepaalde activiteiten wel als sport beschouwen maar de ouders niet.

Tabel 7 Sport het kind ook wel eens buiten de schoolsportvereniging om?

	Antwoord kinderen	Antwoord ouders
Sport nooit buiten de SSV	22%	46%
Sport naast SSV ook zelf in de buurt of op straat	44%	31%
Is lid van nog een sportvereniging	28%	23%

Contacten tussen ouders

De vraag aan ouders of ze door de SSV ook andere ouders hebben leren kennen, is door bijna de helft van de ouders (45%) positief beantwoord. Even veel ouders zijn door de SSV niet met andere ouders in contact gekomen. Verder is interessant dat één op de drie ouders door de SSV zelf ook enthousiast is geworden om te gaan sporten.



5 Resultaten leerkrachten

94% van de ondervraagde leerkrachten is bekend met de SSV. Het overgrote deel van hen is positief of zeer positief over dit initiatief (85%). Dit is waarschijnlijk ook de reden waarom 82% van de leerkrachten leerlingen stimuleert lid te worden van de SSV. Ongeveer de helft van de leerkrachten denkt echter wel dat collega's de SSV zien als een extra belasting van hun reguliere taken.

Informatie over schoolsportvereniging

Leerkrachten krijgen vooral van collega's informatie over de SSV (78%); 23% van hen weet van de SSV door leerlingen. Dit laatste is verrassend, want voor leerlingen zijn de leerkrachten in veel gevallen de eerste bron van informatie over de SSV (zie resultaten kinderen). Leerkrachten zijn tevreden met de informatie die zij krijgen: 95% van de leerkrachten geeft aan dat zij voldoende tot zeer goed op de hoogte worden gehouden over de SSV.

Redenen waarom kinderen lid worden van een schoolsportvereniging

Leerkrachten denken dat plezier het belangrijkste motief is voor kinderen om lid te worden van een SSV. Volgens 63% van de leerkrachten worden leerlingen vooral lid omdat het leuk is iets te doen na schooltijd. Eveneens 63% van de leerkrachten denkt dat kinderen lid zijn van de SSV omdat zij het leuk vinden om te sporten. De aanwezigheid van vrienden bij de SSV (24%), gezondheid (22%), het goed zijn in sport (17%) en de wens wedstrijden te spelen (14%) spelen hierbij volgens leerkrachten een minder belangrijke rol (zie tabel 8).

Tabel 8 Wat zijn volgens u de drie belangrijkste redenen voor leerlingen om lid te worden van de schoolsportvereniging?

Leuk om iets te doen na schooltijd	63%
Ze vinden het leuk om te sporten	63%
Hun vrienden zitten er ook op	37%
Ze vinden het gezellig	32%
De sportvereniging is dichtbij	29%
Sporten is gezond	22%
Ze zijn goed in sport	17%
Ze willen wedstrijden spelen	14%
Ze willen topsporter worden	3%
Ze moeten van hun ouders	2%

Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind

Veel mensen zien sporten als nuttig voor de persoonlijke ontwikkeling van mensen, en van kinderen in het bijzonder. Door het contact dat kinderen tijdens het sporten hebben met andere sporters leren zij bijvoorbeeld om te gaan met andere mensen. Een ander voorbeeld is dat bij een sport bepaalde regels gelden. Kinderen leren hierdoor om te gaan met regels en zich ook aan die regels te houden. Daarnaast ontdekken kinderen tijdens het sporten waar zij goed in zijn. Een kind kan bijvoorbeeld merken dat hij of zij goed kan turnen, maar niet goed kan voetballen.

De leerkrachten denken in overgrote meerderheid dat de SSV positieve gevolgen heeft voor de kinderen. Door de SSV ontwikkelen kinderen sociale competenties (88%). Een voorbeeld hiervan is dat kinderen tijdens het sporten veel in contact zijn met andere kinderen en trainers. Hierdoor leren zij bijvoorbeeld te communiceren met anderen. Ongeveer de helft van de leerkrachten denkt dat kinderen zich door deelname aan activiteiten van de SSV beter aan gedragsregels houden en beter tegen hun verlies kunnen (60%). Van de leerkrachten is 22% het eens met de stelling dat de SSV ervoor zorgt dat kinderen minder vaak ruzie maken in de klas.

Daarnaast denken de meeste leerkrachten dat de SSV ervoor zorgt dat kinderen talenten in zichzelf ontdekken (92%) en meer gevoel van eigenwaarde krijgen (79%). Dit gevoel van eigenwaarde kan ontstaan op het moment dat kinderen merken dat ze goed zijn in een bepaalde sport. Zij merken dan bijvoorbeeld dat andere

kinderen graag bij hen in het team willen zitten. Dit geeft hun het gevoel dat ze belangrijk zijn.

Tot slot zijn de leerkrachten van mening dat de kinderen door de SVV gezonder en fitter worden (87%) en dat zij meer kinderen in de buurt leren kennen (79%), daarnaast het leuker vinden om buiten te spelen (53%).

Tabel 9 De schoolsportvereniging zorgt ervoor dat kinderen:

Vaker sporten	94%
Talenten in zichzelf ontdekken	92%
Sociale competenties leren	88%
Gezonder en fitter zijn	87%
Meer gevoel van eigenwaarde krijgen	79%
Meer kinderen in de buurt leren kennen	79%
Beter tegen hun verlies kunnen	61%
Zich beter aan gedragsregels houden	60%
Het leuker vinden om buiten te spelen	53%
Hun agressie beter leren te beheersen	48%
Minder vaak ruzie maken in de klas	22%

Gevolgen van de schoolsportvereniging voor de leefbaarheid in de wijk

Volgens 94% van de leerkrachten is de SSV goed voor de wijk. De reden hiervan is dat kinderen deelnemen aan een training in plaats van rond te hangen op straat. Ook komen ouders door de SSV met elkaar in contact. Dit kan meer sociale binding in de wijk tot gevolg hebben.

Grotere ouderbetrokkenheid

Volgens 15 leerkrachten (24%) zorgt de SSV ook voor grotere ouderbetrokkenheid. Volgens hen zijn er door de SSV nu meer ouders betrokken bij de school dan daarvoor. 34% van de leerkrachten ziet dit effect nog niet, 42% van hen weet het niet, of heeft er geen mening over.

6 *Resultaten trainers*

Trainers die bij de schoolsportverenigingen trainingen begeleiden hebben een belangrijke taak. Ten eerste moeten de proeftrainingen leuk zijn, zodat kinderen lid willen worden of blijven. Ten tweede kan een trainer ervoor zorgen dat de kinderen betrokken raken bij verenigingsactiviteiten van de reguliere sportvereniging. Een meerderheid van de trainers (26 van de 29 ondervraagde trainers) denkt positief tot zeer positief over de SSV.

Vanwege het lage aantal responderende trainers bespreken we de resultaten in aantal respondenten in plaats van in procenten van het totaal aantal trainers. We hebben, zoals gezegd, 29 trainers ondervraagd.

Wisselwerking met de reguliere sportvereniging

Voor een SSV is de ondersteuning vanuit de reguliere sportvereniging van groot belang. Deze levert immers de trainers, en op hun locatie spelen de wedstrijden zich af. 21 trainers vinden dat de sportvereniging de SSV in sterke mate ondersteunt. Ook de coördinator van de SSV zorgt voor ondersteuning voor de trainers. Vrijwel alle trainers (28) geven aan dat de communicatie met deze coördinator goed tot heel goed verloopt.

Als de reguliere vereniging de SSV ziet als een onderdeel van de vereniging zullen leden van de SSV zich thuis voelen op de locatie van de reguliere sportvereniging. Zij zullen dan eerder lid blijven van de vereniging dan wanneer zij het idee hebben er niet welkom te zijn. Als de leden van de sportvereniging bekend zijn met de SSV is dat een stap in de goede richting. Volgens de trainers is dat echter vaak nog niet het geval (Zie tabel 9).

Tabel 9 Zijn alle reguliere leden bij u op de sportvereniging bekend met de schoolsportvereniging?

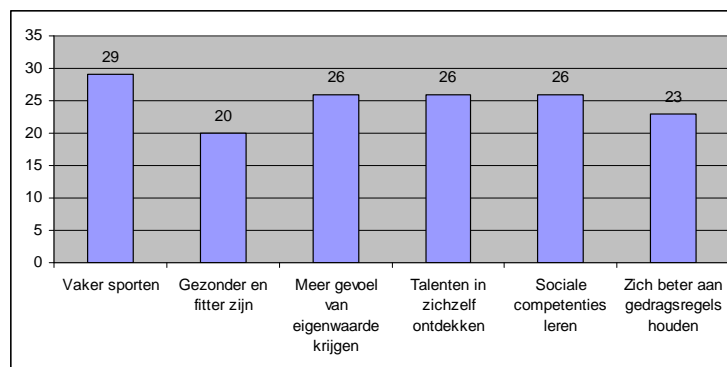
Ja, allemaal	1
Nee, maar de meesten wel	10
Nee, slechts een aantal	15
Nee, niemand	1
Niet van toepassing	2

Ook als de reguliere vereniging leden van de SSV betreft bij nevenactiviteiten als feesten of toernooien bij de vereniging kunnen zij het gevoel krijgen onderdeel van de vereniging te zijn. Negen trainers geven aan dat dit bij hun sportvereniging vaak gebeurt en zeven dat dit soms gebeurt. Tussen de verschillende verenigingen is op dit onderdeel weinig verschil te zien.

Gevolgen van de schoolsportvereniging voor het kind

Net als de leerkrachten leggen de trainers de nadruk op de persoonlijke ontwikkeling van de kinderen die lid zijn van de SSV (zie figuur 3). 26 van de 29 trainers geven aan dat kinderen door de SSV meer gevoel van eigenwaarde krijgen, talenten in zichzelf ontdekken en sociale competenties ontwikkelen. De meeste trainers zijn er bovendien van overtuigd dat kinderen zich door de SSV beter aan gedragsregels leren houden en agressie beter leren beheersen. Verder denken alle 29 trainers dat kinderen door de SSV vaker zijn gaan sporten. Ook denkt de ruime meerderheid (20) van de trainers dat door de SSV de kinderen fitter en gezonder zijn.

Figuur 3 De schoolsportvereniging zorgt ervoor dat de kinderen:



Ook denken de meeste trainers dat de kinderen door de SSV meer kinderen in de buurt leren kennen (niet in de figuur opgenomen).

Betrokkenheid van ouders bij de schoolsportvereniging

Kijken we naar wat de trainers antwoorden op vragen over betrokkenheid van ouders bij de SSV, dan kunnen we stellen dat ouders weinig betrokken zijn. 23 trainers geven aan dat geen of slechts enkele ouders bij de trainingen van hun kind komen kijken. Dit lijkt in tegenspraak met de resultaten van de ouders, die zelf wel zeggen dat ze (soms) naar hun kinderen komen kijken. Mogelijk (maar nog niet onderzocht) is dat regelmatig wisselende ouders de trainingen bezoeken. Trainers geven aan zelden of nooit ouders actief te betrekken bij de trainingen door ze te vragen mee te helpen. Op de vraag hoe tevreden zij zijn met de bereidheid van ouders om zich in te zetten voor de trainingen antwoorden echter 18 trainers hier wel tevreden mee te zijn. Het lijkt erop dat trainers niet direct behoefte hebben aan een grotere betrokkenheid van ouders bij de trainingen. Over verschillen in ouderbetrokkenheid tussen de verschillende SSV's valt weinig te zeggen omdat te weinig trainers de vragen hierover hebben beantwoord.

Factoren die de trainingen op de schoolsportvereniging beïnvloeden

Tot slot geeft één op de drie trainers aan dat trainingen wel eens op een negatieve manier van buitenaf verstoord worden. Dit komt vaker voor bij SVV Lombardijen en SVV Afrikaanderwijk dan bij de andere schoolsportverenigingen. Het gedrag van andere kinderen en van ouders is volgens de trainers de oorzaak van de problemen.

Colofon

Opdrachtgever/financier	Rotterdam Sportsupport (www.rotterdamsportsupport.nl)
Auteurs	Drs. Nanne Boonstra Drs. Ron van Wonderen m.m.v. drs. Niels Hermens
Omslag	GrafitalI, Valkenswaard
Uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht telefoon 030-2300799 telefax 030-2300683 e-mail secr@verwey-jonker.nl website www.verwey-jonker.nl

De publicatie

De publicatie kan gedownload en/of besteld worden via onze website:
<http://www.verwey-jonker.nl>.

Behalve via deze site kunt u producten bestellen door te mailen naar verwey-jonker@adrepak.nl of faxen naar 070-359 07 01, onder vermelding van de titel van de publicatie, uw naam, factuuradres en afleveradres.

ISBN 9789-058-3029-46

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2008

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction is allowed, on condition that the source is mentioned